

Temeljem odredbi članka 22. Pravilnika o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije (NN 30/06), članka 25. Statuta Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka (u daljnjem tekstu: Muzej), a u svezi članka 7. Zakona o Muzejima (NN 61/18, 98/19) ravnateljica Muzeja Nikolina Radić Štivić, dipl.ing.arh. donijela je dana 7. srpnja 2020. godine sljedeću

IZJAVU O POLITICI SKUPLJANJA MUZEJSKE GRAĐE

kojom se određuju smjernice koje Muzej uvažava prilikom stjecanja muzejske građe.

SVRHA SKUPLJANJA

Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka sljednik je dviju muzejskih ustanova. Prva od njih je Museo Civico Fiume, prvi riječki muzej, uz čiji se osnutak 1893. godine veže priča o čaši koju car Franjo Josip I. poklanja Gradu sa željom da bude pohranjena u gradskom muzeju. Tako počinje priča o prvom muzeju u Rijeci, odnosno o Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja koji od njega, mijenjajući države, akte, imena i datume osnutka baštini jedino vrijedno za opstanak muzeja, a to je građa. Druga je ustanova Gradski muzej Sušak, osnovan 1933. godine. Oba muzeja 1949. prelaze pod istu upravu i dobivaju zajednički naziv Muzej Hrvatskog primorja, koji se krajem 1953. mijenja u Narodni muzej. Rješenjem od 21. listopada 1960. godine, koje donosi Općinsko vijeće i Vijeće proizvođača Narodnog odbora Općine Stari Grad – Rijeka (Broj: 01/K-19277/1/1960) osniva se Pomorski muzej. Rješenjem o izmjeni Rješenja o osnivanju Pomorskog muzeja Rijeka naziv se ustanove 21. lipnja 1961. godine mijenja u Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka pod kojim imenom Muzej djeluje i danas. Muzej cijelo vrijeme svog djelovanja u skladu sa svojim poslanjem kao regionalni opći muzej prikuplja kompleksnu građu arheološkog, etnografskog, umjetničkog, kulturno-povijesnog i pomorsko-povijesnog obilježja te nematerijalnu baštinu, a sve kako bi:

- sačuvao, istražio i predstavio razvoj i ulogu svekolikog društvenog bića na području Primorsko – goranske županije, Hrvatskog primorja i grada Rijeke od prapovijesti do suvremenog doba kao dio jedinstvenog nasljeđa čovječanstva,
- pridonio prepoznavanju i očuvanju autohtonih vrijednosti, specifičnosti i rariteta po kriteriju različnosti i izvrsnosti u odnosu na druge sredine,
- sačuvao svjedočenja o stjecanju i prenošenju znanja,
- ukazao na interaktivne odnose između pojedinaca, skupina, regija, kultura, nacija i država,

- održao i unaprijedio kulturne, etnološke, arheološke, povijesne i umjetničke podatke s područja svoga djelovanja,
- omogućio korištenje svojih resursa drugim javnim službama i ostalim korisnicima,
- potaknuo interes javnosti i zorno predstavio načine kako se umjetnička i materijalna kultura reflektira i utječe na sadašnjost,
- stvorio novu publiku, informirao, podučio i potaknuo postojeću publiku koristeći suvremene medije i dostupnu tehnologiju,
- promicao kvalitetniji odnos među ljudima, kulturama, nacijama i rasama.

U Muzeju se prikupljena građa muzealizira i u skladu s određenim kriterijima izdvaja u muzejske zbirke koje su osnovna jedinica muzejskog djelovanja. Zbirke Muzeja, njih 47, ustrojene su unutar Arheološkog, Etnografskog, Kulturno-povijesnog i Odjela za povijest pomorstva te u dislociranim zbirkama: Etnografskoj zbirci otoka Krka u Dobrinju, Muzejskoj zbirci Kastavštine, Muzejskoj zbirci Lipa.

Muzejske zbirke predstavljaju značajnu javnu baštinu, imaju posebno mjesto u zakonu i zaštićene su međunarodnim pravom. Za dobrobit javnosti, sada i u budućnosti, Muzej je posvećen očuvanju i unapređenju svojih zbirki te ima obvezu kontinuirano dopunjavati, čuvati i promovirati svoje zbirke kao doprinos očuvanju kulturnog i znanstvenog nasljeđa.

Prve zbirke nastaju s osnutkom Muzeja i njihov je broj u stalnom porastu, a razvojem muzejskih djelatnosti podložne su reviziji. Odluku o osnivanju ili ukidanju Zbirke donosi ravnatelj na prijedlog kustosa ili komisije za reviziju muzejske građe, a uz pozitivno očitovanje Stručnog vijeća Muzeja.

Stalni prioritet u prikupljanju građe je kontinuirano popunjavanje muzejskih zbirki novim akvizicijama i izložbenim primjercima, a kako u narednom razdoblju slijedi realizacija novog postava Muzeja planira se nabava ciljane građe potrebne za realizaciju pojedinih tematskih cjelina.

Skupljanje po muzejskim zbirkama podrazumijeva kako slijedi:

I. ARHEOLOŠKI ODJEL

- **Antička zbirka** se sastoji od predmeta prikupljenih na području Primorsko-goranske županije od početaka djelovanja Muzeja, odnosno *Musea Civica* i Gradskog muzeja Sušak. Dio građe potječe iz arheoloških iskopavanja u Rijeci i Sušaku u razdoblju prije Drugog svjetskog rata, a najveći dio fundusa potječe iz arheoloških i hidroarheoloških istraživanja koja su obavljali kustosi Muzeja te različite institucije širom županije. Znatan dio građe prikupljen je darovanjem pojedinaca. Građa potječe iz svih značajnih antičkih urbanih središta na Kvarneru, poput Tarsatike (Riječkog Starog grada), Bakra, Krka, Osora, Omišlja, Baške. Zbirka okuplja raznovrsne predmete od metala, stakla, keramike, kamena i drugih materijala koji nam svjedoče o visokom civilizacijskom standardu i otvorenosti prema drugim regijama stanovništva našeg kraja u antičkom i

kasnoantičkom razdoblju. Kroz stalni postav prezentirani dio predmeta sugerira činjenicu o važnosti sjevernojadranskog prostora kao regije koja je oduvijek, pa tako i u antičkom razdoblju, bila dobro prometno povezana i otvorena razmjerni dobara. Predmetima iz Antičke zbirke ukazuje se na posebnu važnost uzleta kasnoantičke Tarsatike kao jednog od upravnih i logističkih središta sustava CAI, odnosno obrambenog sustava koji je trebao zaštititi granice Italije od provala barbara.

Politika prikupljanja: Građa će se prikupljati terenskim arheološkim istraživanjima koja provodi Muzej, odnosno drugih institucija ili istraživača, koji na teritoriju Primorsko-goranske županije provode arheološka istraživanja, a imaju zakonsku obavezu predati prikupljenu građu Muzeju. Građa se može prikupljati i pravnom stečevinom, darovanjem i otkupom.

- **Arheološka zbirka Grobnišćine** otvorena je 2018. godine, kako bi se u nju smjestili raznovrsni predmeti koji su pronađeni arheološkim istraživanjima nekropole Grobišće podno grada Grobnika. Spomenuta nekropola koristila se kontinuirano od željeznog doba do rane antike, a nalazi ranosrednjovjekovne keramike ukazuju na život na ovom prostoru i u ranom srednjem vijeku. Većina predmeta pronađena je u funkciji grobnih priloga i dijelova nošnje. Riječ je o keramičkim posudama, zdjelicama, staklenim bocama i balzamarijima, ogrlicama, fibulama, privjescima, aplikama, dugmadi i dr. Također zbirka je upotpunjena arheološkom građom Grobničkog kaštela, koja je sakupljena arheološkim istraživanjima drugih istraživača. U dogovoru s općinom Čavle, a kada se za to steknu potrebni preduvjeti, arheološka građa planira se predstaviti javnosti na prostoru općine formiranjem dislocirane muzejske zbirke.

Politika prikupljanja: Građa će se prikupljati arheološkim terenskim istraživanjima lokaliteta na području Grobnišćine, neovisno o vrsti nalaza, te eventualno darovanjem ili kupnjom.

- **Prapovijesna zbirka** Arheološkog odjela sadrži raznoliku pokretnu arheološku građu prikupljanu od samih početaka organiziranog muzejskog djelovanja na području Rijeke i Sušaka. Građa je prikupljana i donacijama pojedinaca i sakupljača te, naročito nakon Drugog svjetskog rata, arheološkim istraživanjima prapovijesnih lokaliteta na području Primorsko-goranske županije. Fundus sadrži predmete od kamena (oruđa od cijepanog kremenog rožnjaka i glačana kamena oruđa), keramike (keramičke posude različitih oblika te drugi predmeti od pečene gline), metala (bakreno, brončano i željezno oruđe i oružje, ukrasni predmet i dijelovi nošnje), kosti, jantara. Kronološki to su predmeti razdoblja mezolitika, mlađeg neolitika, eneolitika, ranog, srednjeg i kasnog brončanog doba te starijeg i mlađeg željeznog doba. Građa potječe iz pećinskih staništa Učke, grobnih gomila, pretpovijesnih gradina, kao i danas postojećih urbanih cjelina čija egzistencija kontinuirano iz prapovijesnih vremena, poput Kastva, Grobnika, Krka, Baške, Vrbnika, Mošćenica, Brseča, Trsata, Bakra, ali i središta grada Rijeke.

Politika prikupljanja: Građa će se prikupljati terenskim arheološkim istraživanjima koja provodi Muzej, odnosno drugih institucija ili istraživača, koji na teritoriju Primorsko-goranske županije provode arheološka istraživanja, a imaju zakonsku obavezu predati ju Muzeju. Građa se može prikupljati i pravnom stečevinom, darovanjem i otkupom.

- **Ranonovovjekovna zbirka** sastoji se od arheološkog materijala koji je sakupljen arheološkim i hidroarheološkim istraživanjima Muzeja od sredine prošlog stoljeća do danas, te se konstantno nadopunjuje novim istraživanjima. Građa pripada razdoblju od početka 15. stoljeća do kraja 18. stoljeća, upotpunjuje nam sliku života ljudi u ranom novom vijeku na našem prostoru, govori o gospodarskom i političkom životu te kontaktima i vezama s okolnim prostorom. Građa je prikupljena arheološkim istraživanjima na lokalitetima Primorsko-goranske županije: Stari grad u Rijeci, Bakar – Kaštel, Klana – Gradina, Krk – Omišalj, Cres – Osor, Mali Lošinj – Čikat, Glavotok – Mala Jana i drugi. To su predmeti iz svakodnevnog života izrađeni od keramike, stakla, metala i kosti, a najvećim dijelom stolno glazirano posuđe.

Politika prikupljanja: Građa će se prikupljati arheološkim istraživanjima muzeja na prostoru Primorsko-goranske županije, neovisno o vrsti predmeta. Također, unutar zbirke će se pohranjivati i sva arheološka građa predana muzeju od strane drugih istraživača, koji istraživanja provode na prostoru Primorsko-goranske županije te arheološka građa koju Muzej prikupi darovanjem, kupnjom ili pravnom stečevinom.

- **Srednjovjekovna zbirka** nalazi se unutar Arheološkog odjela Muzeja, a formirala se krajem šezdesetih godina prošlog stoljeća. Sustavnim terensko-istraživačkim radom, posebno na području Vinodola, zbirka se uvelike upotpunjuje. Velik dio građe predstavljaju predmeti sa starohrvatskih nekropola (nakit i dijelovi nošnje, uporabni predmeti, predmeti od kosti i roga, oružje), a najveći dio predmeta potječe s nekropole Stranče – Gorica u Vinodolu. Zbirka se nadalje upotpunjavala građom prikupljenom arheološkim terenskim istraživanjima predmetima koji su datirani u srednjovjekovno razdoblje, a najvećim dijelom je riječ o uporabnim predmetima i ostacima keramičkih posuda. Predmeti potječu s raznih lokaliteta na prostoru naše županije kao što su Badanj u blizini Crikvenice, Rijeka, Kostrena te nekoliko nalazišta s otoka Krka.

Politika prikupljanja: Građa će se prikupljati arheološkim istraživanjima Muzeja na prostoru Primorsko-goranske županije, neovisno o vrsti predmeta. Također, unutar zbirke će se pohranjivati i sva arheološka građa predana Muzeju od strane drugih istraživača, koji istraživanja provode na prostoru Primorsko-goranske županije te arheološka građa koju Muzej prikupi darovanjem, kupnjom ili pravnom stečevinom.

- **Arheološka zbirka Cickini** nalazi se u mjestu Sv. Vid - Miholjce u blizini Malinske na otoku Krku. Zbirka je dobila ime po arheološkom lokalitetu koji se nalazi u šumi sjeverno od naselja. Sustavna arheološka istraživanja započela su 2002. godine te su još uvijek u tijeku. U tom dužem vremenskom periodu otkopana je crkva s baptisterijem i pomoćnim prostorijama koja se datira u 6. stoljeće, te djelomično stambeno rezidencijalni kompleks. Spomenuti lokalitet prezentiran je u staroj zgradi pekarnice, gdje su izloženi i pokretni arheološki nalazi, tj. velika količina izuzetno značajne i vrijedne kamene plastike. Zbirka sadrži i velik broj predmeta predmeta iz svakodnevnog života.

Politika prikupljanja: Građa će se prikupljati terenskim arheološkim istraživanjima lokaliteta Cickini, neovisno o vrsti nalaza, te eventualno darovanjem ili kupnjom.

II. ETNOGRAFSKI ODJEL

- **Zbirka keramike** Etnografskog odjela zbir je tipološki različitih proizvoda nastalih na ručnom i nožnom lončarskom kolu. Okuplja posude za pripremu, posluživanje i konzumiranje hrane (lonci, padele, čripnje, zdjele, kikarice) kao i posude za pohranu i čuvanje namirnica i tekućine (vrčevi, keramičke boce, bukalete, pehari za vino, žare za držanje vode...). Veći je broj predmeta iz Raklja (Istra), Kopolja (Lika) i Ribnice (Slovenija), mjesta značajne lončarske tradicije u kojima su postojali izvori zemlje za izradu kvalitetne keramike. Tzv. ognjišna keramika domaćeg je podrijetla, dok je ona ocakljena uglavnom uvezena. Keramičke boce kopnenim su trgovačkim putevima dolazile iz Italije, dok su žare sredozemne provenijencije i donosili su ih pomorci. Uz opisani tip keramičkih proizvoda, kao zasebna tema ističu se keramičke fućkalice različitih oblika. Zbirka keramike, osim što jasno ocrta lokalnu tipologiju posuđa svjedoči i o značaju trgovačkih razmjena, često potaknutih migracijama stanovništva. Lokalno je stanovništvo na različitim sajmovima kupovalo proizvode iz okolnih keramičarskih centara Like i Istre, no također su keramički proizvodi donošeni iz drugih mediteranskih zemalja poput Italije i Francuske čime se opisana tipologija može sagledati u širem kulturnom kontekstu. Manji dio predmeta koji čine Zbirku keramike datira s kraja 19. i početka 20. stoljeća, dok većina građe potječe iz druge polovine 20. stoljeća.

Plan prikupljanja: Zbirka keramike Etnografskog odjela solidno je definirana, kako brojem građe tako i njenom tipološkom raznolikošću. Kao i u slučaju ostalih zbirki Etnografskog odjela, građom je gotovo nezastupljen prostor Gorskog kotara te je u tom smislu potrebno pristupiti planskoj nabavi keramičke građe korištene na tom području. Prostor za popunjavanje zbirke nalazi se i u segmentu svakodnevne stolne keramike, poput tanjura i šalica, što je zbog učestalog korištenja i najmanje očuvana građa koja relativno rijetko pristiže u Muzej.

- **Zbirka predmeta od drva i metala** sadrži predmete koji dokumentiraju primarne gospodarske djelatnosti - ratarstvo, stočarstvo, vinogradarstvo, maslinarstvo te ribarstvo. Uz to, zastupljeni su predmeti kućnog rukotvorstva i obrta te oni koji se upotrebljavaju u sakupljaštvu i transportu. Zbirka, nadalje, sadrži oruđe za ručnu obradu tla i oraće sprave. Mnogovrsne poljoprivredne alatke služile su za obrađivanje malih, nepristupačnih kraških obradivih površina koje su mukotrpno, ručno kultivirane, a tek ponegdje oračim napravama. Zbirka okuplja i različite vrste kosira za krčenje, obrezivanje nasada i ubiranje plodova, žetvenih srpova, a u njoj su predstavljeni i predmeti za vršidbu na gumnu. Stočarstvu pripadaju predmeti koji se koriste u transhumantnom i pregonskom stočarstvu. Sredozemno podneblje pogoduje kulturama masline i vinove loze, pa maslinici i vinogradi predstavljaju tipične vedute litoralnog pejzaža. Predmeti uključeni u Zbirku upotrebljavaju se pri uzgoju, berbi i preradi, neki su dio inventara koji se u *tošu* – mlinu za masline upotrebljava za dobivanje maslinovog ulja. Iako se vrste i tehnike ribolova nisu bitno promijenile, razvojno je evoluirao ribolovni pribor i ribolovne sprave, u prvom redu pogonska

energija i plovila. Jedan od vrijednijih eksponata drvena je ladva, monoksil s otoka Krka, otkupljen od Antona Bogovića iz sela Bogovići kod Malinske 1957. godine. Dio su Zbirke, također, i kućanski predmeti izrađeni od drva, predmeti izrađeni različitim načinima ispreplitanja šiblja, slame, pruća a među kotlarskim se proizvodima čuvaju predmeti od bakra i lima.

Plan prikupljanja: Zbirka predmeta od drva i metala brojno i tipološki je vrlo raznolika. Kao i u slučaju ostalih zbirki Etnografskog odjela, građom je gotovo nezastupljen prostor Gorskog kotara te je u tom smislu potrebno pristupiti planskoj nabavi građe korištene na tom području.

- **Zbirka predmeta od kamena** Etnografskog odjela formirana je 1956. godine, kada i Odjel, radi sakupljanja i tumačenja građe etnografskog karaktera koja obuhvaća prostor Hrvatskog primorja s pripadajućim otocima, kao i Gorski kotar. U Zbirci dominiraju kamene posude za pohranu ulja- kamenice, različitih dimenzija i oblika. Sačuvano je i nekoliko mužara - posuda za usitnjavanje žitarica i začina. Osobito se ističe krunište kamene vodospreme - šterne iz Kostrene na kojoj su uklesani inicijali AP te godina 1857. Zbirka predmeta od kamena, datirana uglavnom u 19. stoljeće, svjedoči o značajnoj kamenoklesarskoj djelatnosti na području Primorsko - goranske županije te tako predstavlja materijalno svjedočanstvo žive i reprezentativne obrtničke tradicije na ovim prostorima.

Plan prikupljanja: Opseg Zbirke vrlo je skroman te se planira i dalje ju nadopunjavati sličnom građom kako bi se pokazala raznovrsnost izvedbe i tipologije namjenski srodnih predmeta. Imajući u vidu izniman značaj zidarstva i klesarstva Crikvenice i Vinodola, glavnih privrednih grana tog područja u drugoj polovici 19. i prvoj polovici 20. stoljeća, poželjno je fundus zbirke obogatiti arhitektonskim elementima koji slikovito potkrepljuju tu djelatnost. Moguće se može raditi o klesanim i datiranim elementima poput nadvratnika ili nadprozornika. Kao i ostale zbirke Etnografskog odjela, u ovoj je zbirci potpuno nezastupljen prostor Gorskog kotara premda i taj prostor odlikuju često vrlo kvalitetni kameni elementi, osobito prisutni na arhitekturi. S tim je ciljem potrebno popunjavati sekundarnu dokumentaciju Muzeja fotografijama s tog područja.

- **Zbirka tekstila** sustavno je sakupljana te predstavlja tipološki najcjelovitiju Zbirku u Odjelu. Većim dijelom građa potječe s područja današnje Primorsko-goranske županije, no u Zbirci nalazimo i tekstil s područja Istre te otoka Paga. Predmeti su datirani u kraj 19. te prvu polovicu 20. stoljeća. U Zbirku spadaju ne samo tekstilni predmeti u užem smislu, već i odjeća izrađena od kože i krzna. Zbirka sadrži ženske i muške odjevne predmete, a rijetko pojedine dijelove dječje nošnje. Njihova je namjena raznovrsna: od primjeraka namijenjenih svakodnevnom nošenju do onih bogatije ukrašenih koji su se odijevali u posebnim prigodama. Osobito se ističe veći broj specifičnih ženskih oglavlja dužine i do 2 metra, rubova, koji čine vrlo vrijedan korpus u Zbirci. Uz njih je važno istaknuti i veći broj kotiga, specifičnih ženskih suknji s krznom, kao i muških kabana, dugačkih suknenih ogrtača. Uz ove osnovne odjevne predmete, u Zbirci se nalazi i veći broj marama, čarapa, pregača, svilenih vrpci, kapa te ostalih

detalja koji prate lokalnu tipologiju. Uz odjevni tekstil, čuvaju se i primjerci postelnog i svakodnevnog kućnog tekstila poput jastučnica, prekrivača i ručnika.

Plan prikupljanja: Fundus je vrlo dobro popunjen no kao i u ostalim zbirka Etnografskog odjela izostaje građa s prostora Gorskog kotara te je u tom smislu potrebno pristupiti planskoj nabavi. Premda Zbirka broji gotovo 600-tinjak predmeta planira se pristupiti sustavnoj nadopuni pojedinim dijelovima s ciljem zaokruživanja cjelovite nošnje pojedinog prostora, koja bi obuhvatila sve sastavne elemente.

- **Zbirka varia** sadrži materijalizirane elemente duhovne i društvene kulture te one predmete koji se ne mogu uvrstiti u druge zbirke, što znači da ni jedan materijal izrade nije bio dominantan u odnosu na funkciju predmeta. Najbrojniju skupinu predstavlja nakita izrađen od plemenitih kovina ili drugih materijala. U Zbirci su očuvani i drugi detalji za ukrašavanje poput svadbene krune s otoka Suska, bogato ukrašene perjem, intenzivno ružičaste boje. Tradicija karnevala i pusnih svečanosti materijalizirana je u predmetu iz opreme zvončara, drvenoj kijači koja se na širem području i različito naziva. Nekolicina predmeta svjedoči o materijaliziranim primjerima duhovne kulture. Takav je predmet i svijena blagoslovljena voštana svijeća, *kružak*, kakvu je imala svaka kuća u Vinodolu, a korištene su u različitim životnim situacijama. Na tragu toga su i dvije kitice umjetnog cvijeća izvedene od krep papira koje su činile prsni ukras ženske novljanske nošnje. Dio Zbirke predstavlja i nekoliko pari muške i ženske obuće, čije oblikovanje i dekoracija gradira od jednostavnih do bogato ukrašenih primjeraka. Kao osobita grupa predmeta ističu se i svetačke slike s biblijskim motivima koje su nekada činile obavezan inventar stambenog prostora. Predmeti načinjeni od stakla također su uvršteni u ovu Zbirku. Premda je građa u ovoj Zbirki, datirana od kraja 19. do polovice 20. stoljeća tematski raznorodna, zajednički joj je značaj u predstavljanju duhovne i društvene kulture na području Primorsko-goranske županije čije materijalizirane ostatke sve rjeđe nalazimo.

Plan prikupljanja: Imajući u vidu raznorodnost Zbirke u smislu namjene predmeta, planira se nastaviti s prikupljanjem prvenstveno artefakata koji dokumentiraju pojedine nematerijalne fenomene, poput običaja i društvenih praksi. Pritom se naglasak stavlja na običaje vezane uz ljudski životni ciklus (krštenje, svadbene i pogrebni običaji...) kao i ciklus godišnjih običaja (Uskrs, Božić, Poklade...).

III. KULTURNO-POVIJESNI ODJEL

- **Glazbena zbirka** nastala je reorganizacijom i izdvajanjem građe koja je ranije bila dijelom Zbirke umjetničkog obrta i Povijesne zbirke Kulturno-povijesnog odjela. Reorganizacija je provedena nakon revizije muzejske građe 2017. Odlukom ravnateljice br.467/17 od 28 travnja 2017. Glazbena građa nije se organizirano prikupljala već je tijekom proteklih desetljeća dolazila u Muzej sporadično. Osnivanjem Glazbene zbirke otvara se mogućnost sustavnog prikupljanja građe kako bi se stvorila cjelovita slika o glazbenoj baštini, na području na kojemu Muzej djeluje, o prakticiranju

glazbe, glazbenom obrazovanju i ukusu, izradi glazbenih instrumenata, skladanju, održavanju koncerata, lokalnim glazbenicima i sl.

Politika prikupljanja: U Glazbenoj se zbirci prikupljaju predmeti koji su nastali ili koji su se koristili na području Primorsko-goranske županije od 18. stoljeća do danas, a oni obuhvaćaju glazbene instrumente, i to glazbala s tipkama, glazbala sa žicama, udaraljke i puhaća glazbala, opremu za glazbala, glazbenu literaturu i tiskane muzikalije. Tradicijska glazbala nisu dijelom ove zbirke već se ona prikupljaju u okviru Etnografskog odjela, a uređaji za reprodukciju glazbe i nosioci zvuka pripadaju Tehničkoj zbirci Muzeja.

- **Likovna zbirka** je zbirka Kulturnopovijesnog odjela koja prikuplja, čuva, stručno i znanstveno obrađuje i prezentira slike, grafike i skulpture nastale u vremenskom rasponu umjetničkog djelovanja od 15. st. do današnjih dana ukoliko su proizašle iz aktivnosti lokalnih ili udomaćenih autora, odnosno ako su bile dio profane (privatne ili javne) ili sakralne opreme ili prikazuju pojedince, područja i događaje s područja Primorsko-goranske županije. Prikupljeni predmeti pokazuju umjetničke, kulturne i ekonomske dosege žitelja na području Primorsko-goranske županije. U kontinuitetu muzejskog djelovanja građa je nabavljena donacijom, otkupom ili kao pravna stečevina.

Politika prikupljanja: Cilj daljnje nabave je upotpuniti stilski, autorski i tematski katalog. Prednost pri nabavi dat će se kvalitetnim ostvarenjima autora koji su živjeli i stvarali na području koje danas pokriva Primorsko-goranska županija.

- **Numizmatička zbirka** je prema materijalu koji sadrži jedna od najstarijih muzejskih zbirki, a današnji fond zbirke zasnovan je na materijalu koji se počeo prikupljati već 1872. u svrhu osnivanja prve gradske muzejske ustanove u Rijeci, te materijalu prikupljanom za osnivanje Gradskog muzeja Sušak. Zbirka se tijekom druge polovice 20. stoljeća dopunjavala darovanjima, otkupima, prikupljanjem numizmatičkog materijala tijekom arheoloških istraživanja i slučajnim nalazima novca na području Primorsko-goranske županije. Raznovrsni numizmatički materijal pohranjen u zbirci sačinjavaju antički, srednjovjekovni, novovjekovni i moderni metalni novac, papirnati novac, bonovi, bankovne cedulje, vrijednosnice, komemorativne medalje, svetačke medaljice, medaljoni, pseće medaljice, lutrijski listići, potrošačke markice i žetoni. Posebno su vrijedni primjerci antičkog, srednjovjekovnog i novovjekovnog novca pronađeni na području Primorsko-goranske županije, ali i drugih dijelova Hrvatske. U zbirci se čuvaju primjerci riječke numizmatike. Materijal zbirke služi za edukaciju studenata, a važna djelatnost zbirke je identifikacija i determinacija numizmatičkog materijala s arheoloških istraživanja na području čitave Hrvatske, te savjetovanje u identifikaciji numizmatičkog materijala u pohranjenog u fundusu drugih muzejskih ustanova i zbirki na području Primorsko-goranske županije i čitave Hrvatske.
- Politika prikupljanja:** Predmeti Numizmatičke zbirke prikupljaju se darovanjem i otkupom, te kao slučajni nalazi numizmatičkog materijala s područja Primorsko-goranske županije, dok se numizmatički nalazi pronađeni tijekom arheoloških istraživanja pohranjuju u nadležnim zbirkama Arheološkog odjela. Zbirka se planira

dopunjavati darovanjima i otkupom raznovrsnog numizmatičkog materijala koji svojom izradom, uporabom ili motivom tematski referiraju na događaje, žitelje i mjesta Primorsko-goranske županije.

- **Tehnička zbirka** - Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka od 1969. godine prikuplja građu vezanu uz industrijsku baštinu i uz proizvodnju torpeda u Rijeci iz razdoblja 1875.- 1966., koji sačinjavaju dio fundusa Tehničke zbirke formirane 2007. godine. U Tehničkoj zbirci sabrani su različiti uređaji iz svakodnevne uporabe, pisaci i šivaći strojevi, mehanička računala; strojevi manjih dimenzija, alati i proizvodi lokalnih obrtničkih i industrijskih pogona; uređaji za reprodukciju zvuka i slike, te pohranu zvučnih i video zapisa; komunikacijski uređaji. Zbirka sadrži tehničku i poslovnu dokumentaciju industrijskih subjekata s područja današnje Primorsko-goranske županije. Vrijedan dio zbirke sačinjavaju predmeti "Zbirke Medur", darovane 2008. godine, koji svjedoče o prvoj serijskoj proizvodnji opreme za podvodne aktivnosti i podvodni ribolov na Jadranu, začecima civilnog, tehničkog i istraživačkog ronilaštva na Jadranu, te počecima podvodnih snimanja jadranskog podmorja. Zahvaljujući darovanju Udruge slijepih PGŽ zbirka sadrži raznovrsna tflotehnička pomagala za slijepe i slabovidne osobe.

Politika prikupljanja: U Tehničku zbirku se putem darovanja i otkupa prikuplja predmete i dokumentaciju tehničke i industrijske baštine područja Primorsko-goranske županije, s naglaskom na bogatoj industrijskoj baštini Rijeke. U pogledu prikupljanja predmeta posebna pažnja je posvećena sabiranju najstarijih primjeraka torpeda, pojedinih dijelova torpednih uređaja i instrumenata, opreme za lansiranje, ispitivanje i održavanje torpeda, te dokumentacije vezane uz proizvodnju torpeda. Prikuplja se građa torpednih uređaja koji nisu proizvedeni u riječkom pogonu, ali su tehnološki vezani uz dostignuća riječke proizvodnje. Prikupljaju se planovi i nacrti industrijskih postrojenja i popratne infrastrukture, tehnički nacrti strojeva, uređaja i alata korištenih ili proizvedenih u pogonima industrijskih subjekata s područja Primorsko-goranske županije, kao i dokumentacija o njihovom poslovanju i radnim uvjetima u industrijskoj proizvodnji tijekom 19. i 20. stoljeća. U Tehničku zbirku sabiru se raznovrsni uređaji i naprave iz svakodnevne uporabe žitelja s područja Primorsko-goranske županije.

- **Zbirka Domovinskog rata** Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka je formirana 2013. za potrebe ostvarenja stalnog postava "U obrani domovine", otvorenog za javnost 2015. Zbirka sadrži različite vrste predmeta, prikupljene darovanjem udruga branitelja, udovica i roditelja smrtno stradalih branitelja, te pojedinaца - sudionika Domovinskog rata. U Zbirci se čuvaju vojne i policijske odore postrojbi ustrojenih na području Policijske uprave Primorsko-goranske i nekadašnje Operativne zone Rijeka, narukavne oznake lokalnih policijskih i vojnih postrojbi, vojne karte i dokumentacija, ratne zastave *Branioци Gospića* Specijalne jedinice policije *Ajkule*, te ratne zastave 111. i 128. brigade HV odlikovane Redom "Nikola Šubić Zrinski". Prikupljeni materijal studijskog karaktera, poput video materijala i fotografija ratnih snimatelja, čuva se u digitalnom obliku.
- Politika prikupljanja:** Zbirka Domovinskog rata PPMHP je formirana u svrhu

prikupljanja predmeta za potrebe izrade stalnog postava "U obrani domovine" i dopunjava se isključivo darovanjem predmeta i dokumentacije kojima se pomaže očuvanje sjećanja na sudjelovanje i doprinos žitelja i gospodarskih subjekata s područja Primorsko-goranske županije u obrani Republike Hrvatske tijekom Domovinskog rata.

- **Zbirka fotografija** sadrži fotografske albume, negative na staklu i fotografije različitog sadržaja (portreti, vedute, arhitektura, ulične scene, manifestacije, izgradnja luke, društva ...) i različitih dimenzija, od *carte de visite* formata 6 x 9 cm, preko kabinet formata, velikih albumskih formata do digitalne fotografije koje potpisuju domaći i strani autori djelatni od sredine 19. st. do današnjih dana. Fotografija je vrijedan izvor podataka i vizualni identifikator proteklog vremena, ali i pokazatelj tehnološkog napretka te se prikuplja s ciljem dokumentiranja i upotpunjavanja kataloga autora, motiva, osoba i događaja relevantnih za područje Primorsko-goranske županije.
Politika prikupljanja: Cilj daljnje nabave je upotpuniti stilski, autorski i tematski katalog. Prednost pri nabavi dat će se kvalitetnim ostvarenjima autora koji su živjeli i stvarali na području koje danas pokriva Primorsko-goranska županija, a pored dokumentarne i povijesne fotografije inicirati će se i nabava umjetničke fotografije.
- **Zbirka geografskih karata, planova i arhitektonskih nacrti** sadrži geografske karte, planove gradova, drugih naselja, luka, cesta i druge infrastrukture, nacрте građevina i raznih javnih objekata, urbanističke nacрте i katastarske mape. Svi su ovi predmeti tiskani ili crtani rukom te na razne načine reproducirani. U ovu zbirku uključeni su i reljefni prikazi geografskih područja i urbanih cjelina te makete kao i ostali oblici i načini prikaza geografskih područja kao što su globusi i svi predmeti koji se odnose na prikazivanje prostora u mikro i makro planu izrađeni u različitim materijalima. Pojedini od ovih predmeta su velikih dimenzija i njihovo je čuvanje otežano. Čuvaju se ovisno o podlozi na kojoj su nastali (drvo, kamen, metal, papir, tekstil).
Politika prikupljanja: U zbirci se prikupljaju geografske karte, planovi i arhitektonski nacrti koji su tematski povezani s područjem današnje Primorsko-goranske županije. Prednost u prikupljanju imat će stariji i rijetki primjerci ove građe.
- **Zbirka Guvernerova palača** formirana je popisom zatečenog inventara Palače 1965. godina kada je u nju uvrštena sva oprema bivše administrativne zgrade i originalni nacrti koji su se u zgradi čuvali. U Zbirci se prikupljaju predmeti koji dokumentiraju nastanak i život Palače koja je zaštićeni spomenik kulture, a radi lakše organizacije, sistematizirani su u grupe predmeta koji dokumentiraju samu izgradnju Palače, njezinu opremu i uređenje tijekom vremena te osobe i predmete koji su na neki način povezani s Palačom.
Politika prikupljanja: U skladu s tematskim odrednicama Zbirka prikuplja predmete koji dokumentiraju urbanističko i arhitektonsko planiranje i samu gradnju Palače, fotografije i druge predmete koji dokumentiraju izgled građevine kroz vrijeme, zatim fotografije i slične dokumente o arhitektonskoj plastici u eksterijeru i interijeru, dokumente o arhitektonskim intervencijama i intervencijama na nepokretnim dijelovima

sve dok zgrada nije postala sjedište Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja. Dokumenti o građevini nakon što je u njoj smješten Muzej čuvaju se u Zbirci povijesti muzeja unutar Sekundarne dokumentacije. Zbirka nadalje prikuplja predmete koji su tijekom vremena činili dio ambijenta Guvernerove palače: u njezinoj prvotnoj funkciji (1893. - 1918.) te u razdoblju dok nije dobila kulturnu funkciju (1918. - 1947.), kao i prilikom prostorne reorganizacije i sanacije 1938./39. (rasvjetna tijela, namještaj, sitni inventar itd.). U ovoj skupini predmeta postoji veliki broj istovrsnih komada namještaja velikih gabarita, kao i stolica te je u narednom razdoblju potrebno donijeti odluku o zamjeni ili prodaji takvih predmeta. Zbirka prikuplja i dokumente koji govore o svakodnevnom životu Palače, odnosno ljudi koji su u njoj živjeli i radili za vrijeme njezine prvotne funkcije kao Guvernerove palače, kao i nakon tog razdoblja, sve do okončanja Drugog svjetskog rata kada je dobila kulturnu funkciju te postala sjedište muzeja koji od 1961. djeluje pod nazivom Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka te umjetničke predmete i produkte primijenjene umjetnosti s temom Palače.

- **Zbirka igračaka i igara** formirana je 2011. godine nakon provedenog projekta *Osviještena baština – Igre i igračke* koji je Muzej realizirao u suradnji sa OŠ Milan Brozović iz Kastva šk. g. 2010./2011. Uoči prezentacije publikacije u studenom 2011. organizirana je izložba *Igračke iz fundusa Muzeja* koja je kod publike pobudila interes te su građani Muzeju donirali znatan broj predmeta.

Politika prikupljanja: U Zbirci se prikupljaju predmeti koji su se koristili ili koji su proizvedeni na području Primorsko-goranske županije, a datiraju od 18. stoljeća do danas. Zbirka obuhvaća predmete za društvene igre za djecu i odrasle, te igračke za djecu kao i njihove dodatke koje su nerijetko izrađivala sama djeca ili njihovi roditelji. To su predmeti poput autića, servisa za posluživanje, lutki, odjeće za lutke, raznih igračaka kućne izrade, rekvizita za razne društvene igre, za djecu i odrasle sl. Namjera je izraditi i katalog društvenih igara koje su se igrale bez rekvizita ili s rekvizitima pronađenim u okolini, te će se prikupljati dokumenti i provesti popisivanje običaja, navika i vjerovanja vezano uz odrastanje što predstavlja važan segment lokalne nematerijalne baštine.

- **Zbirka keramičkog i staklenog posuđa** je nastala reorganizacijom i izdvajanjem građe iz Zbirke umjetničkog obrta Kulturno-povijesnog odjela. Reorganizacija je provedena nakon revizije muzejske građe 2017. Odlukom br. 467/17 od 28. travnja 2017. Obuhvaća oko 1500 predmeta koji su se koristili na širem riječkom području, a datiraju se od 18. do 20. stoljeća. Predmeti povijesnog, umjetničkog i obrtničkog značaja uglavnom pripadaju srednjoeuropskom kulturnom krugu, radovima austrijskih, čeških, mađarskih, njemačkih i talijanskih tvornica i manufaktura. Unutar zbirke ističu se pojedinačni, umjetnički oblikovani primjerci te skupine dokumentarno vrijednih predmeta koji prezentiraju kvalitetu življenja i gospodarske prilike na ovom području, osobito u ozračju 19. stoljeća. Ponajviše su zanimljivi predmeti domaćeg obrtništva i proizvodnje, te raznolika građa privatne, javne i sakralne funkcije vezana uz Rijeku i okolice koji ukazuju na tehnološki napredak, industrijski razvoj, trgovinsku razmjenu,

kupovnu moć, ukus i gospodarsku razvijenost sredine. Rad na Zbirci ukazao je na potrebu njezine transformacije u tri zasebne zbirke: Zbirku stakla, Zbirku industrijske i manufakturne keramike te Zbirku autorske keramike što će omogućiti cjelovito sagledavanje, napredovanje i prezentaciju zbirki.

Politika prikupljanja: Zbirka će se popunjavati otkupom i donacijama manufakturno i industrijski proizvedenog staklenog i keramičkog posuđa ili dekorativnih predmeta koje je proizvedeno ili se upotrebljavalo na području Primorsko-goranske županije. Od posebnog interesa je nabava autorske keramike te keramičkih i staklenih proizvoda malobrojnih keramičarskih i staklarskih manufaktura i tvornica koje su djelovale na području Županije, ali i dokumentacije o istima. Zbirku je potrebno upotpuniti primjercima staklenog i keramičkog posuđa kako bi se ilustrirala tehnologija proizvodnje od 18. do 20. st., te raznovrsnost i bogatstvo keramičkih vrsta, tipova i postupaka obrade i ukrašavanja.

- **Zbirka knjiga i periodike** je osnovana 2007. godine kada je iz muzejske knjižnice izdvojen dio građe starijeg datuma s ciljem njezine adekvatnije obrade i zaštite. U Zbirci se prikupljaju rijetka, vrijedna i stara izdanja; izdanja tiskana u lokalnim tiskarama ili tematski vezana uz područje djelovanja Muzeja (PGŽ); djela lokalnih pisaca, lokalna periodična izdanja, lokalni turistički vodiči i udžbenici koji svjedoče o lokalnoj tiskarskoj i izdavačkoj aktivnosti, kao i o kulturi čitanja i pisanja.

Politika prikupljanja: Zbirka će se popunjavati rijetkim i izdanjima starijim od 100 godina; knjigama lokalnih izdavača, tiskara i pisaca; izdanjima koja su tematski vezana uz Primorsko-goransku županiju; periodičnim izdanjima za odrasle i mladež tiskanim ili korištenim na području djelovanja Muzeja; lokalnim dnevnim, tjednim ili mjesečnim tiskom; lokalnim vodičima i kalendarima; publikacijama, periodikom ili reklamnim brošurama lokalnih obrtnika, trgovaca, tvornica i udruga te udžbenicima koji su se koristili u školovanju u obrazovnim ustanovama na području Primorsko-goranske županije.

- **Zbirka Kresnik** formirana je 1952. kada je Justin Cuculić, prikupivši ostavštinu dr. Franje Kresnika (1896.-1943.), sušačkog liječnika i poznatog graditelja violina i interpretatora kremonske liuterije istu predao Muzeju. Zbirka ima memorijalni karakter i okuplja raznovrsnu građu tematski vezanu uz Kresnikov rad i njegov doprinos proučavanju kremonskih gudačkih instrumenata. Dokumentacija i eksponati povijesnog su, umjetničkog i znanstvenog karaktera te svjedoče o vrhunskom stvaralaštvu dr. Kresnika, kao i njegovoj ulozi u proučavanju i razvoju kremonske liuterije, osnivanju Međunarodne škole za gradnju gudačkih instrumenata u Cremoni kao i nastojanju da se ista pokrene i na Sušaku. Njegov je rad usko vezan uz najznačajnija imena na ovom polju kao što su Antonio Stradivari i Giuseppe Guarneri del Gesù.

Politika prikupljanja: Za Zbirku se prikupljaju predmeti kao što su pisma, rukopisi njegovih knjiga i članaka, razne zabilješke, literatura koju je proučavao te slična tiskana i rukopisna građa; modeli za izradu raznih tipova violina, kao i violine koje je Kresnik

tijekom svog života izradio te alat i popratni pribor za rad, kao i dokumenti, fotografije, namještaj i ostali predmeti kućanstva koji su pripadali njemu ili njegovoj obitelji.

- **Zbirka kućnog tekstila** nastala je reorganizacijom i izdvajanjem građe koja je ranije bila dijelom Zbirke umjetničkog obrta Kulturno-povijesnog odjela. Reorganizacija je provedena nakon revizije muzejske građe 2017. Odlukom br. 467/17 od 28. travnja 2017. Kućni tekstil nije se sustavno prikupljao, ali su ipak relativno dobro zastupljene sve vrste kućnog tekstila prvenstveno zahvaljujući dvjema sveobuhvatnim ostavštinama (Fućak i Smerdel) krajem 20. stoljeća.

Politika prikupljanja: U Zbirci se prikupljaju tekstilni predmeti datirani od 18. stoljeća do danas s područja Primorsko-goranske županije koji su se koristili u kućanstvu kao ukrasni ili kao uporabni predmeti. To je tekstil za kupaonicu (prostirke za pod, ručnici), tekstil za kuhinju (razne kuhinjske krpe i ukrasi, kuhinjski zidni tekstil), tekstil za blagovaonicu (tekstil za blagovaonski stol poput stolnjaka, ubrusa i podmetača), ukrasni tekstil za namještaj (čipke, tekstil za kuhinjske ormariće, tekstil za sobni namještaj, ostali ukrasni tekstil), tekstil za dnevni boravak (tepisi, ukrasni jastuci, prekrivači, zavjese, dekori, zidni tekstilni ukrasi), tekstil za spavaću sobu (posteljina, prekrivači).

- **Zbirka namještaja** nastala je reorganizacijom i izdvajanjem građe koja je ranije bila dijelom Zbirke umjetničkog obrta Kulturno-povijesnog odjela. Reorganizacija je provedena nakon revizije muzejske građe 2017. Odlukom br. 467/17 od 28. travnja 2017. na prijedlog komisije za reviziju muzejske građe i voditelja zbirke.

Predmeti iz zbirke datiraju od 17. do 20. stoljeća, a najveći broj potječe iz kraja 19. stoljeća i stilski pripada historicizmu. U Zbirci se prikuplja namještaj kojim su se opremali interijeri građanskih obitelji i poslovni prostori s područja Primorsko-goranske županije, kao i namještaj proizveden u lokalnim stolarskim radionicama. Namještaj je klasificiran prema namjeni (salonski, uredski, namještaj za spavaonicu, garderobu itd.) i prema funkciji (za odlaganje, sjedenje, ležanje, namještaj za rad i jelo itd.). Dio zbirke čine i zidna ogledala te sitni namještaj poput stalaka, pljuvačnica i sl.

Politika prikupljanja: Predmeti iz Zbirke namještaja velikih su gabarita te zahtijevaju veliki prostor za pohranu koji Muzej u ovom trenutku nema te se u narednom razdoblju neće sabirati ova vrste građe osim ukoliko bude bila potrebna za izlaganje u stalnom postavu. Kada se stvore uvjeti za adekvatno čuvanje ove vrste građe, potrebno je prikupiti namještaj kojim su se opremali građanski i poslovni prostori te namještaj lokalnih proizvođača. U narednom razdoblju treba staviti naglasak na restauraciju postojećih predmeta.

- **Zbirka obrta** nastala je reorganizacijom i izdvajanjem građe koja je ranije bila dijelom Zbirke umjetničkog obrta Kulturno-povijesnog odjela. Reorganizacija je provedena nakon revizije muzejske građe 2017. Odlukom br. 467/17 od 28. travnja 2017. na prijedlog komisije za reviziju muzejske građe i voditelja zbirke. Osnivanjem zbirke otvara se mogućnost prikupljanja vrijedne građe koja daje uvid u lokalno gospodarstvo

i obrtničku aktivnost. Alati i pribor za rad tradicijskih obrta čuvaju se unutar Etnografskog odjela, a onih vezanih uz pomorstvo u Odjelu povijesti pomorstva.

Politika prikupljanja: U Zbirci obrta prikupljaju se alati i pribor za rad različitih obrta kao i njihovi produkti.

- **Zbirka odjevnih predmeta i modnih dodataka** nastala je reorganizacijom i izdvajanjem građe koja je ranije bila dijelom Zbirke umjetničkog obrta Kulturno-povijesnog odjela. Reorganizacija je provedena nakon revizije muzejske građe 2017. Odlukom br. 467/17 od 28. travnja 2017. na prijedlog komisije za reviziju muzejske građe i voditelja zbirke.

Politika prikupljanja: Za ovu Zbirku Muzej prikuplja dnevnu, svečanu, kućnu, donju i sportsku odjeću za žene, muškarce, djecu i dojenčad te raznovrsne dodatke poput marama, šalova, kravata, pokrivala za glavu, remenja, torbica, nakita i sl. te obuću od 18. do 20. stoljeća. U Zbirci se prikupljaju predmeti koji su korišteni i koji su izrađeni na području Primorsko-goranske županije.

- **Zbirka odlikovanja i značaka** zasnovana je na građi koja je prikupljena darovanjima i otkupima za zbirke *Musea Civica* (Gradskog muzeja) i Gradskog muzeja Sušak, a nastavila se dopunjavati tijekom druge polovice 20. stoljeća. Materijal zbirke sačinjavaju razni tipovi odlikovanja, sportskih medalja i spomenica iz razdoblja druge polovice 19. i iz 20. stoljeća. Raznovrsnost materijala svjedoči dinamičnosti političke i kulturne povijesti područja današnje Primorsko-goranske županije u prošlosti i zaslugama njenih žitelja u ratnim i mirnodopskim prilikama.
Politika prikupljanja: U zbirku se darovanjima i otkupima prikupljaju predmeti tematski vezani uz mjesta, događaje i osobe s područja današnje Primorsko-goranske županije i z razdoblja 19. i 20. stoljeća.

- **Zbirka oružja, vojnog pribora i militarije** obuhvaća hladno i vatreno oružje, zaštitnu opremu, vojni pribor i raznovrsne predmete s vojnim motivima s područja Europe, Afrike, Azije i Južne Amerike, a vremenski pokrivaju razdoblje od 13. do 20 stoljeća. Prikupljena građa omogućava prikaz karakterističnog naoružanja i opreme ratnika pojedinih povijesnih razdoblja. Začeci zbirke sežu u same početke muzejske djelatnosti u Rijeci, a prvi podaci o prikupljanju građe za Zbirku oružja se spominju još 1888. Fundus se do danas dopunjavao putem darovanja i otkupa, te predmetima iz negdašnje Zbirke egzotike.

Politika prikupljanja: U Zbirku oružja, vojnog pribora i militarije prikuplja se oružje, pribor za održavanje i pohranu oružja i opreme, te zaštitna oprema, vojne odore i predmeti militarije značajni za vojnu baštinu područja današnje Primorsko goranske županije.

- **Zbirka pečata i grbova** dio je Kulturno-povijesnog odjela Muzeja. Sadrži pečate na različitim materijalima, otiske pečata na raznim materijalima, predloške i kalupe za izradu pečata, grbove na raznim materijalima, predloške i kalupe za grbove, slikovne prikaze povijesnih grbova, grbovnice i diplome o dodjeli grbova, osobnih, obiteljskih i

službenih institucija i udruženja te njihove autentične povijesne prijepise i kopije. Zbirka je nastala iz nekadašnje povijesne zbirke Kulturno-povijesnog odjela Muzeja.

Politika prikupljanja: U Zbirci će se prikupljati pečati i grbovi koji su vezani uz institucije, udruge ili pojedince koji su djelovali na području današnje Primorsko-goranske županije, kao i pečati nastali u izvedbi majstora s ovog područja.

- **Zbirka primijenjenih umjetnosti** je nastala reorganizacijom i izdvajanjem građe iz Zbirke umjetničkog obrta Kulturno-povijesnog odjela. Reorganizacija je provedena nakon revizije muzejske građe 2017. Odlukom br. 467/17 od 28. travnja 2017. na prijedlog komisije za reviziju muzejske građe i voditelja zbirke. Zbirka okuplja umjetnički oblikovane predmete praktične uporabe s područja grafičkog dizajna i vizualnih komunikacija (marke, plakati, reklame, sitni tisak, etikete), modnog dizajna (modni listovi), karikaturu, kazališnu inscenaciju, predmete produkt dizajna i arhitektonsku dekoraciju.

Politika prikupljanja: Planira se popunjavanje zbirke predmetima modnog, grafičkog i produkt dizajna, ambalažom i reklamama lokalnih proizvođača, te plakatima koji ilustriraju umjetnički, društveni i politički život na području Primorsko-goranske županije.

- **Zbirka rasvjetnih tijela** nastala je reorganizacijom i izdvajanjem građe koja je ranije bila dijelom Zbirke umjetničkog obrta Kulturno-povijesnog odjela. Reorganizacija je provedena nakon revizije muzejske građe 2017. Odlukom br. 467/17 od 28. travnja 2017. na prijedlog komisije za reviziju muzejske građe i voditelja zbirke.

Politika prikupljanja: U Zbirci se prikupljaju predmeti koji su se koristili ili koji su nastali na području Primorsko-goranske županije, a to su prijenosna (uljanice, svijećnjaci, lukijerne, lampice) i fiksna (zidna, stropna, podna) rasvjetna tijela koja se prema tipu rasvjete mogu podijeliti na rasvjetna tijela s plamenom i električna rasvjetna tijela kojima se prostor osvjetljava pomoću žarulje, a izvor napajanja može biti fiksna električna instalacija ili baterija. U prvu grupu spadaju svijećnjaci, lukijerne, uljanice, petrolejke i sl., a u drugu stolne lampe te zidna i stropna rasvjetna tijela. Obuhvaćaju razbolje od 18. stoljeća do danas. Prema mjestu upotrebe predmeti iz zbirke odnose se na interijer kao i na eksterijer.

- **Zbirka razglednica** okuplja više od 6000 predmeta raznih nakladnika izvedenih tiskarskim tehnikama visokog, plošnog i dubokog tiska, koje prikazuju većinom kvarnerske gradove Rijeku, Crikvenicu, Opatiju, Lovran i njihove urbanističke dijelove, te povijesno znamenite ličnosti, reprodukcije umjetničkih djela, ulične scene i prikaze povijesnih događanja. U začetku nije bila jasno definirana politika prikupljanja razglednica, a kako su većinom bile darovane, znatan dio Zbirke čine razglednice koje prikazuju dijelove Hrvatske izvan Primorsko-goranske županije, te europske i vaneuropske gradove i motive. Razglednice su neizostavan izvor informacija kod proučavanja razvoja, rasta i transformacije određenih urbanih cjelina, ilustrativan materijal na mnogim izložbama, u katalozima i publikacijama povijesnih, kulturnih i

društvenih sadržaja. Ujedno su posredan izvor za proučavanje razvoja lokalnog tiskarstva i nakladništva kao i lokalne fotografske aktivnosti.

Politika prikupljanja: Popunjavanje zbirke fokusirati će se na cjeline koje nedostaju, a to su pojedina područja grada Rijeke, gradove i mjesta Gorskog kotara, Vinodola i kvarnerskih otoka te naklade lokalnih proizvođača, tiskara i trgovaca.

- **Zbirka rukopisa** je dio Kulturno-povijesnog odjela Muzeja. Sadrži rukom pisane dokumente na papiru, pergameni, klesane na kamenu ili rukom gravirane na metalu. U ovu zbirku spadaju i strojopisi, rukom pisane diplome i isprave te razne bilježnice, pisma, notesi i spomenari. Osnovna nit vodilja u formiranju ove zbirke je tehnika nastanka zapisa pri čemu se referira na rukopis bez obzira na podlogu. Ova zbirka ne okuplja građu koja je nastala kao tiskani predložak na kojem su rukom dodani zapisi već ta građa pripada Zbirci tiskanih dokumenata. Zbirka je nastala iz nekadašnje povijesne zbirke Kulturno-povijesnog odjela muzeja.

Politika prikupljanja: U Zbirci će se prikupljati prvenstveno rukopisi koji su nastali ili su tematski vezani za područje današnje Primorsko-goranske županije te će prednost imati rijetki i stari rukopisi.

- **Zbirka satova** nastala je reorganizacijom i izdvajanjem građe koja je ranije bila dijelom Zbirke umjetničkog obrta Kulturno-povijesnog odjela. Reorganizacija je provedena nakon revizije muzejske građe 2017. Odlukom br. 467/17 od 28. travnja 2017. na prijedlog komisije za reviziju muzejske građe i voditelja zbirke.

Politika prikupljanja: U Zbirci satova prikupljaju se predmeti koji su se prodavali, koristili ili su nastali na području Primorsko-goranske županije. To su sunčani, pješčani, mehanički (sat s oscilatorom - opruga, klatno, kvarc), električni i elektronički satovi, te budilice i štoperice koji vrijeme prikazuju na analogni ili digitalni način. Zbirka uključuje i pribavlja podne, zidne, kaminske, stolne te džepne, ručne i ostale osobne satove.

- **Zbirka tiskanih dokumenata** je dio kulturno-povijesnog odjela Muzeja. Sadrži dokumente tiskane na papiru, tekstilu i drugim materijalima. U ovu zbirku spadaju tiskanice, formulari koji su ispunjavani rukom ili strojopisom, tiskani letci, isječci i dodaci novinama, pamfleti, reklame, dopisnice, posjetnice, javne objave, osobne isprave, službeni dokumenti raznih državnih institucija, političkih stranaka, ustanova, udruga i privatnih osoba. Zbirka je nastala iz nekadašnje povijesne zbirke kulturno-povijesnog odjela Muzeja.

Politika prikupljanja: U zbirci će se prikupljati prvenstveno tiskani dokumenti koji su nastali ili su tematski vezani za područje današnje Primorsko-goranske županije te će prednost imati rijetki i stari dokumenti.

- **Zbirka umjetničkog obrta** ustanovljena je krajem 2007. spajanjem zbirke namještaja, satova, keramike, stakla, kovina, brava, okova i ključeva, mode i pratećih detalja i sakralne zbirke. Do ponovne reorganizacije dolazi nakon revizije muzejske građe 2017. Odlukom br. 467/17 od 28. travnja 2017. na prijedlog komisije za reviziju muzejske građe i voditelja zbirke iz Zbirke umjetničkog obrta Kulturno-povijesnog

odjela formirane su sljedeće zbirke: Zbirka staklenog i keramičkog posuđa, Glazbena zbirka, Zbirka kućnog tekstila, Zbirka namještaja, Zbirka obrta, Zbirka odjevnih predmeta i modnih dodataka, Zbirka rasvjetnih tijela i Zbirka satova.

Politika prikupljanja: U Zbirci umjetničkog obrta prikuplja se građa koja se odnosi na metalno i drveno posuđe te ukrasni i uporabni predmeti profanog i sakralnog karaktera s područja Primorsko-goranske županije koji su se koristili u privatnim, javnim i sakralnim prostorima na području Primorsko-goranske županije. Od tih predmeta vjerojatno će se formirati Zbirka predmeta svakodnevne uporabe. Na taj način upotpunit će slika kulture življenja i gospodarskih prilika na ovom području, osobito u ozračju 19. stoljeća.

- **Zbirka zastava i zastavnih vrpce** je dio Kulturno-povijesnog odjela Muzeja. Sadrži zastave i zastavne vrpce koje su vezene, tiskane, oslikane i na razne druge načine dekorirane, a vezane su uz povijest društava i institucija na području koje danas zauzima Primorsko-goranska županija ili su dio povijesti državno-političkih tvorevina koje su postojale ili imale veze s ovim prostorom. Zbirka je nastala iz nekadašnje povijesne zbirke Kulturno-povijesnog odjela Muzeja. Poneki od ovih predmeta su velikih dimenzija i stoga je njihovo čuvanje i izlaganje otežano.

Politika prikupljanja: U Zbirci će se prikupljati prvenstveno zastave i zastavne vrpce koje su nastale ili su tematski vezani za područje današnje Primorsko-goranske županije te će prednost imati rijetki i stari predmeti.

- **Zbirka iseljeničtva** formirana je nakon nekoliko donacija Muzeju koje su sadržavale osobne dokumente i predmete vezane uz osobe koje su emigrirale s područja današnje Primorsko-goranske županije. U zbirci su predmeti koji svjedoče o emigraciji, prilagodbi na novu domovinu, povezanost sa starim zavičajem te su vezani uz osobne priče emigranata bez obzira na motiv njihove emigracije. U zbirci se čuvaju raznovrsni predmeti koji su tematski povezani uz osobnu priču emigranta.

Politika prikupljanja: U zbirci će se prikupljati predmeti koji svjedoče o emigrantskim pričama ljudi s područja današnje Primorsko-goranske županije. Zbirka je nedavno oformljena te je potrebno popunjavanje.

IV. ODJEL ZA POVIJEST POMORSTVA

- **Zbirka brodskih dnevnika, nacrti i isprava** je sastavni dio Odjela povijesti pomorstva Muzeja. Sastoji se od brodskih dnevnika, pomorskih knjižica, dozvola putovanja, povelja, odlikovanja, popisa posada, nacrti brodova, isprava vezanih uz proizvodnju torpeda, itd. Zbirka obiluje velikim brojem nacrti osobito parobroda i motornih brodova. Građa je najvećim dijelom papirnata. Postoji također veći dio isprava poput pomorskih knjižica iz 19. stoljeća i dozvola za plovidbu pojedinih jedrenjaka, s riječkog kvarnerskog područja. Zbirka brodskih dnevnika, nacrti i isprava sadrži neke veoma značajne predmete koji imaju povijesnu i dokumentarnu vrijednost osobito važnu za istraživanje povijesti brodarstva Hrvatskog primorja i Kvarnera.

Možemo spomenuti npr; brodski dnevnik jedrenjaka Stefano, riječkog jedrenjaka koji je doživio brodolom u blizini Australije (1876.), brodski dnevnik školskog broda Vila Velebita, dokumenti Josipa Sinčića prvog strojara broda Vila Velebita, Ferman turskog sultana pomorcu Jurju Medaniću iz Kostrene, pisan na arapskom jeziku, poziv za dodjelu nagrade austrijskog nadvojvode Maksimilijana kapetanu Antonu Celestinu Ivančiću iz Malog Lošinja (1859.), kao i mnoge druge isprave značajne za pomorsku prošlost sjevernog Jadrana, ali i zbog veza pomoraca Hrvatskog primorja s Dalmacijom, Istrom te inozemstvom. Građa iz Zbirke je manjim dijelom izložena u stalnom postavu *Jedra Kvarnera*, gdje su prezentirani reprezentativni predmeti iz Zbirke.

Politika prikupljanja: U narednom razdoblju, potrebno je Zbirku upotpuniti osobnim predmetima pomoraca, poput pomorskih knjižica jer su one glavni izvor za proučavanje života mornara i zapovjednika na brodovima. Također se Zbirka mora dopunjavati nabavkom određenih brodskih dnevnika, poglavito povijesnih riječkih jedrenjaka i parobroda i općenito sjevernojadranskih. Iako se u Zbirci nalazi znatan broj brodskih nacrti, nedostaju nacrti jadranskih brodica, tradicijskih barki i brodova. Također treba usmjeriti pažnju na nabavu nacrti brodova koji su se gradili u riječkim brodogradilištima, osobito u 20. stoljeću, te u otočnim brodogradilištima među kojima prednjači Mali Lošinj.

- **Zbirka *Croatia Line*** je sastavni dio Odjela povijesti pomorstva Muzeja. Formirana je kao posljednja od zbirki Odjela, ali je svojom brojnošću i količinom građe najopsežnija i najbrojnija. Zbirka je službeno formirana 2012. godine. Najveći dio građe sustavno je nabavljen i predan Muzeju, koncem devedesetih godina i početkom 2000. godine, iz ostavštine nekadašnjeg riječkog brodarka duge plovidbe Jugolinija/*Croatia Line*. Najvećim dijelom Zbirka se sastoji od fotografske građe (crno-bijele i fotografije u boji) te sačuvanih negativa i dijapozitiva, na kojima je prikazana povijest pomorske kompanije Jugolinija Rijeka, a od 1992. *Croatia Line*. Manjim brojem u Zbirci je zastupljeno brodsko posuđe, makete, predmeti osobne uporabe i slično. Zbirka dokumentira povijest brodarka *Jugolinija* Rijeka od osnutka kompanije 1947., dokumentacijom i fotografijama otkupljenih parobroda kojima je kompanija u prvo vrijeme održavala linije, preko prvih svojih novogradnji nakon Drugog svjetskog rata, pa sve do vrhunca razvitka kompanije *Jugolinija* sedamdesetih i osamdesetih godina 20. st.

Politika prikupljanja: Prikupljat će se podaci o kompaniji s naglaskom na pribavljanju dokumentacije o brodovima i pomorcima koji su plovili u floti *Jugolinije* Rijeka, a kasnije *Croatia Line*, a koja nije zastupljena u Zbirci.

- **Zbirka maketa i modela jedrenjaka i parobroda** je sastavni dio Odjela povijesti pomorstva Muzeja. Sastoji se od maketa jedrenjaka duge plovidbe i male priobalne plovidbe, putničkih i teretnih parobroda te motornih brodova. Najvećim dijelom Zbirka je smještena u čuvaonici, a dio je predmeta izložen u stalnom postavu *Jedra Kvarnera*. U postavu prvenstveno dominiraju makete jadranskih teretnih jedrenjaka, povijesnih jedrenjaka i najznačajnijih riječkih i kvarnerskih parobroda. Od jedrenjaka najznačajniji

se svakako jedrenjak *Splendido*. Začeci se Zbirke smještaju u razdoblje prije Drugoga svjetskog rata kada su građani grada Sušaka, na poziv ravnatelja Gradskog muzeja Ivana Sveška darovali makete jedrenjaka i parobroda. Vrijednost zbirke maketa i modela je nezaobilazna za pomorstvo i brodogradnju Rijeke i Hrvatskog primorja jer na edukativan i svim uzrastima blizak način dokumentira brodogradnju i pomorstvo kvarnerskog područja, ali ih stavlja i u europski kontekst jer sadrži makete jedrenjaka 19. stoljeća kojima su domaći kapetani oplovili svijet u razdoblju od 1850. do 1910. U Zbirci su zastupljeni i neki od najznačajnijih primjeraka maketa brodova na jedra od 12. do kraja 19. st. našeg kraja, kao što su krčki srednjovjekovni jedrenjak, brik *Splendido*, bark *Grad Karlovac*, bark *Contessa Hilda* i drugi. Od maketa parobroda treba istaknuti nedavno obnovljenu maketu parobroda *Partizanka*, brodarka Jadrolinije Rijeka, prije toga, Jadranske plovidbe d.d. Sušak, i najnoviju maketu ratnog broda *Szent Istvan*, austrougarske ratne mornarice.

Politika prikupljanja: Tematski prikupljati određene vrste maketa poput jadranskih trgovačkih jedrenjaka i manjih plovila, ratnih i trgovačkih povijesnih brodova vezanih za riječku pomorsku povijest, a s ciljem upotpunjavanja zbirke kod budućeg planiranja stalnog postava muzeja.

- **Zbirka navigacijskih instrumenata i brodske opreme** je sastavni dio Odjela povijesti pomorstva Muzeja. Građa koju ova zbirka okuplja veoma je raznorodna, a čine je precizni navigacijski instrumenti i brodska oprema. Brodska je oprema sastavni dio građe broda, bilo da je posebno ugrađivana, bilo da je dio palubne opreme. Posebno su zanimljiva brodska zvona, bacači konopa, brodski hladnjaci, brodski štednjaci, brzinomjeri, dubinomjeri, ferali, koloturnici, kormila, lafeti, baterijske lampe, pojasevi, sidra, pulene, škrinje, brodski top. Od navigacijskih instrumenata koji su se upotrebljavali uglavnom na jedrenjacima i parobrodima, ističemo sekstante i oktante, kompase, dromoskope, kronometre, satove u radiokabini, ruže vjetrova, nautička ravnala i kutomjere, globuse, pomorske karte. Među navigacijskim se instrumentima posebno ističe cjelina sekstanata i oktanata, njih dvadeset i osam, od kojih najstariji primjerci potječu iz druge polovice 18. stoljeća.

Manji dio građe izložen je za posjetioce u stalnom postavu *Jedra Kvarnera*. Ističu se brodske škrinje, pulene i nautički instrumenti, te neke od najljepših pomorskih karti iz 17. stoljeća. Zbirka navigacijskih instrumenata i brodske opreme vrijedna je po svom sadržaju kao dio pomorske i gospodarske prošlosti ovog kraja. Osobito se to odnosi na navigacijske instrumente koji su pripadali pomorcima posljednjih jedrenjaka i parobroda, a također i na sastavne dijelove opreme pojedinih brodova, čije su matične luke bile na Kvarneru i Hrvatskom primorju.

Politika prikupljanja: Zbirka sadrži predmete manjih i većih gabarita. U narednom razdoblju potrebno je usmjeriti pažnju na restauraciju određenih dijelova zbirke poput navigacijskih instrumenata, ali i nabavljati nove poput ferala, kompasa osobito ručnih, kronometara i ostalih vrsta brodskih uređaja, brodske opreme (škrinje) te osobnih memorabilija pomoraca. Osobito je potrebno prikupljati građu tematski s obzirom na pripreme za nastavak rada na stalnom postavu. To se odnosi na tematske cjeline povijesti određenih brodova koji su bili važni na prostoru Kvarnera, ali i šire, ako su

imali određene poveznice s Rijekom i sjevernim Jadranom. Osobito je naglasak na nabavci određenih tipova pomorskih karti (karte Jadranskog mora s naglaskom na sjeverni Jadran).

- **Zbirka maketa brodova brodogradilišta Kraljevica** darovana je Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja Rijeka, dana 11. prosinca 2015. godine. Zbirka je smještena u svečanoj dvorani Brodogradilišta Kraljevica, a sastoji se od 30 maketa brodova koji su izgrađeni u Brodogradilištu Kraljevica nakon Drugog svjetskog rata, s tim da ima i maketa jedrenjaka koji su izgrađeni i u 19. stoljeću. Uz makete u Zbirci se nalaze i slike brodova izgrađenih u brodogradilištu te dio brodograditeljskog alata koji se koristio u Brodogradilištu Kraljevica tijekom devetnaestog i dvadesetog stoljeća.
Politika prikupljanja: U narednom razdoblju ne planira se popunjavanje Zbirke, osim u slučaju izgradnje novog broda u Brodogradilištu, uz kojeg bi išla i maketa. Uvjeti razvoja Zbirke i eventualna dinamika prikupljanja građe ovise o mogućnosti izmještanja građe u neki drugi prostor u Gradu Kraljevici.

V. DISLOCIRANE ZBIRKE

- **Muzejska zbirka Kastavštine** kao dislocirana zbirka Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja djeluje od 1981. kada je otvorena za javnost. Zbirka sadrži preko 2000 predmeta koji su prikupljeni na području Kastavštine. Radi se o heterogenoj zbirci koju čini, etnografska i kulturno-povijesna građa, a u prostoru MZK izložena je i arheološka građa iz Arheološkog odjela Muzeja. S obzirom na veliki broj predmeta, ograničen izložbeni prostor i mikro-klimatske uvjete građa je izložena tematski. Etnografsku građu čine predmeti vezani za život Kastavaca, uporabni predmeti u kući i vani (posuđe, košare, alati za obradu zemlje), alati vezani za obrte (alati bačvara, klesara, stolara, postolara, kotlara i dr.), tekstil u vidu odjeće i miraza kao prikaz tradicionalnog života Kastavštine. Kulturno-povijesnu građu čine brojni raznovrsni predmeti, mnogobrojna knjižna građa, razglednice, fotografije, svjedodžbe, izvješća, nacrti, modeli, đачke knjižice, školski pribor vezano za školstvo u Kastavštini (Pučka, Učiteljska i Delavska/obrtna škola), te građa vezana uz kulturno-prosvjetna društva. Građa iz NOB-a i Drugog svjetskog rata pretežito je dokumentarna građa uz nešto fotografija i predmeta (torbice iz internacijskih logora u Italiji, odjela iz koncentracijskih logora i dr.). Dio građe koji nije izložen pohranjen je u čuvaonicama po vrsti izrade u sjedištu Muzeja tj. Guvernerovoj palači, gdje se vodi briga o njihovoj zaštiti.
Politika prikupljanja: Zbirka će prikupljati predmete iz razdoblja Prvog i Drugog svjetskog rata, NOB-a te dokumentaciju vezanu uz Kastavsku čitaonicu. Naglasak u prikupljanju bit će na reprezentativnoj građi koja je dobra za izlaganje i kontekstualiziranje. Zbog velikog broja, knjižna građa i dokumenti se neće prikupljati osim ako su nedostatni u Zbirci, a potrebni su za obradu pojedine teme.
- **Etnografska zbirka otoka Krka u Dobrinju** dislocirana je zbirka Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka, smještena od 1974. do 2017. godine u

prostoru čiji je vlasnik Općina Dobrinj, na adresi Dobrinj kbr. 106. Ideja o njezinu formiranju datira od 60-ih godina 20. stoljeća kada se intenzivirao i rad na prikupljanju građe; sustavno su obilježene ruralne cjeline otoka Krka, te je prikupljan fundus isključivo etnografskog karaktera. Godine 1974. postav Zbirke otvoren je za posjetitelje u rodnoj kući novinara i publicista Ive Sučića, koju je sukladno Sučićevoj oporučnoj želji njegova supruga 1971. godine darovala lokalnoj zajednici. Fundus, gotovo tisuću i tri stotine muzejskih predmeta izrađenih od raznovrsnih materijala i datiranih u kraj 19. i početak 20. stoljeća, bio je izložen u okviru nekoliko tematskih cjelina: tekstilna građa, tradicijski glazbeni instrumenti, nakit, oprema kućanstva (posuđe, namještaj) te građa vezana uz tradicionalnu ekonomiju (stočarstvo, ribarstvo, poljoprivreda).

Zbog vrlo loših uvjeta u izložbenom prostoru te nužnosti njegove sanacije, što je značajno ugrožavalo i građu, kompletan muzejski fundus "povučen" je 2017. u čuvaonice PPMHP-a u Rijeci. Akcija je provedena u dogovoru s Općinom Dobrinj, a po obavljenoj mikrobiološkoj dekontaminaciji gama zračenjem u Institutu Ruđer Bošković u Zagrebu. Godine 2012. izrađen je i novi muzeološki koncept, kojim se predviđa proširenje izložbenog prostora i na susjedni objekt (Dobrinj kbr. 105), također u vlasništvu Općine Dobrinj. U ovom trenutku u tijeku je izrada arhitektonske dokumentacije od strane izvođača odabranog od Općine Dobrinj, kojom se predviđa mogućnost spajanja obiju građevine radi formiranja cjelovitog izložbenog prostora. Cilj je osigurati kvalitetan prostor za prezentaciju građe kao i pristupiti izvedbi novog muzeološkog postava, u skladu sa suvremenim muzeološkim tendencijama. Stoga je Etnografska zbirka otoka Krka u Dobrinju do daljnjega zatvorena zbog pripremljenih radova na novom stalnom postavu te neophodnih konzervatorsko-restauratorskih zahvata.

Politika prikupljanja: Promjenom dosadašnje politike prikupljanja namjerava se sakupljati i građu koja nije u "užem" smislu etnografska već se odnosi na sve oblike materijalne baštine prisutne u životu otočana. Namjerava se nastaviti s prikupljanjem građe koja u širem smislu svjedoči o različitim aspektima privatnog ili javnog života Krčana u drugoj polovici 19. i 20. stoljeću, ali do sada kao takva nije prikupljena.

- **Muzejska zbirka Lipa** formirana je 2015. godine obnovom i otvaranjem Memorijalnog centra "Lipa pamti" kao nove ustrojbene jedinice Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka. Zbirka je formirana preuzimanjem građe iz Spomen muzeja u Lipi (1968. - 1989.) koja je većim dijelom bila etnografskog karaktera, dok je manjim brojem bila zastupljena memorijalna i arhivska građa. Formiranjem zbirke započelo se sa sistematskim prikupljanjem građe (otkupima i darovanjem) pa danas (na dan 30. ožujka 2020.) ona broji oko 750 predmeta od kojih je 450 inventiranih. Zbirka u osnovi ima karakteristike zbirke *varia* koja prikuplja građu raznovrsnu po pitanju materijala, tipologije i vrste (etnografska, kulturno-povijesna, povijesna i memorijalna) te kronologije. Približno 100 predmeta je izloženo u stalnom postavu Centra dok se ostatak čuva u njegovom depou. Preventivne mjere zaštite u spomenutom depou nisu osigurane jer on nije opskrbljen *data loggerom* niti odvlaživačem zraka.

Politika prikupljanja: Sakupljačka politika Muzejske zbirke Lipa prati poslanje i programske aktivnosti Memorijalnog centra "Lipa pamti". Ona se primarno bazira na

prikupljanju memorijalne baštine Drugog svjetskog rata na području Primorsko-goranske županije Naime, inicijalno prikupljanje građe koje se u starom Spomen muzeju odnosilo samo na stradanje Lipe, formiranjem Muzejske zbirke Lipa proširilo se na prikupljanje građe o ratnim stradanjima Drugog svjetskog rata na području čitave Županije, te na kulturu sjećanja o istima. Iako povijesne zbirke, koje obuhvaćaju i razdoblje Drugog svjetskog rata, djeluju u sklopu matičnog Muzeja, ali i u sklopu gradskih i lokalnih muzeja, među njima niti jedna nije specijalizirana za memorijalnu baštinu Drugog svjetskog rata, odnosno za prikupljanje materijalnih i nematerijalnih svjedočanstava kulture sjećanja. Nadalje, zbirkom se prikuplja i zavičajna baština koja se geografski odnosi na prostor tzv. Opatijskog krasa, odnosno na prostor danas podudaran s granicama Općine Matulji. Iako politika prikupljanja građe svih zbirki Muzeja podrazumijeva prostor čitave Županije pa onda i Općine Matulji, Muzejska zbirka Lipa poseban naglasak u prikupljanju stavlja na zavičajnost i lokalni kontekst Krasa sa svim njegovim specifičnostima.

PRINCIPI SKUPLJANJA MUZEJSKE GRAĐE I DOKUMENTACIJE

Muzej prikuplja građu otkupom, donacijama, nasljeđivanjem, zamjenom i terenskim radom, u skladu s politikom otkupa i na način određen *Pravilnikom o načinu stjecanja muzejske građe i dokumentacije*, a sukladno:

- *Konvenciji o mjerama zabrane i sprečavanju nedozvoljenog uvoza, izvoza i prijenosu vlasništva kulturnih dobra (UNESCO)*
- *Etičkom kodeksu za muzeje (ICOM)*,
- pozitivnim propisima Republike Hrvatske koji propisuju pristup i odnos prema kulturnoj baštini.

Muzej svaku nabavu građe dokumentira cjelovitom dokumentacijom propisanom čl. 6. *Pravilnika o načinu stjecanja muzejske građe i muzejske dokumentacije*, te nakon konačne odluke o stjecanju muzejske građe od strane ravnatelja Muzeja i donošenja odluke Povjerenstva za stjecanje muzejske građe sklapa ugovore o kupoprodaji i darovanjima.

Muzej otkupljuje građu isključivo u okvirima predviđenih sredstava namijenjenih otkupu, i to na zahtjev kustosa koji vodi brigu o popunjavanju vlastite zbirke ili dokumentariste, uz odluku Povjerenstva za stjecanje muzejske građe i konačnu odluku ravnatelja.

Prilikom otkupa procjenjuje se važnost ponuđenog predmeta za stalni postav i za pojedinu zbirku, u odnosu na njegovu očuvanost i traženu cijenu. Neće se otkupljivati predmeti (niti na drugi način preuzimati) za koje se prethodno utvrdi da su u takvom stanju da konzervatorski i restauratorski radovi nisu mogući na njima ili da su isti veći od vrijednosti i značaja samog predmeta.

Otkupljeni, darovani ili na drugi način stečeni predmeti biti će uključeni u zbirke, dodijeliti će im se inventarni brojevi te će se upisati u muzejski inventarni program u roku od 30 dana, ako drugačije nije regulirano zakonski predviđenim rokom.

Ukoliko je na novonabavljenom predmetu nužno provođenje konzervatorsko-restauratorskih postupaka, njihova se izvedba planira za narednu godinu u skladu s listom prioriteta, naročito ukoliko je predmet pogodan za izlaganje u stalnom postavu ili je potreban za izložbu koja se priprema u narednom razdoblju.

Građa koja se nudi kao donacija također podliježe prethodnoj provjeri i kriterijima kao i građa koja se nudi za otkup. Ne prihvaća se sva ponuđena građa, nego se i donacije prikupljaju u skladu s politikom skupljanja muzejske građe. Donacije neće biti prihvaćene niti u slučaju ako su uvjetovane nerazumnim ili neprihvatljivim uvjetima.

PROTOKOL O STJECANJU MUZEJSKE GRAĐE I DOKUMENTACIJE

Građa se pribavlja na način propisan *Pravilnikom o stjecanju muzejske građe i muzejske dokumentacije*.

Ponuđeni predmet razmatra nadležni kustos koji procjenjuje njegovu vrijednost i značaj za zbirku. U slučaju da smatra da je ponuđeni predmet značajan doprinos dotičnoj zbirci, predlaže ravnatelju otkup/stjecanje navedenog predmeta sukladno čl. 6 i čl. 7. *Pravilnika o stjecanju muzejske građe i dokumentacije*. Zaprimljeni prijedlog ravnatelj prosljeđuje Povjerenstvu za stjecanje muzejske građe (dalje: Povjerenstvo) Muzeja na razmatranje, ocjenu i donošenje odluke.

Povjerenstvo čini ravnatelj, tajnica-voditeljica općih poslova (bez prava odlučivanja) i stručni muzejski djelatnici Muzeja i to: kustosi, viši kustosi, muzejski savjetnici, viši kustosi dokumentaristi i muzejski savjetnici dokumentaristi.

Povjerenstvo se sastaje prema potrebi kad se prikupi određeni broj prijedloga za otkup ili u određenim slučajevima radi hitnosti otkupa i zbog pojedinačnog predmeta. Povjerenstvo odlučuje sukladno kriterijima i na način utvrđen *Pravilnikom o stjecanju muzejske građe i dokumentacije*, a temeljem prijedloga predlagatelja (kustos - voditelj zbirke za koju se predlaže stjecanje građe ili dokumentarist). Povjerenstvo može odlučiti i obaviti neposredan uvid u muzejsku građu koja se stječe.

Nakon donošenja konačne odluke o stjecanju muzejske građe od strane ravnatelja Muzeja, odnosno Upravnog vijeća Muzeja u skladu s odredbama Statuta Muzeja kojom se potvrđuje Odluka Povjerenstva o stjecanju muzejske građe, pristupa se sklapanju ugovora kojim se reguliraju međusobna prava i obveze (način i uvjeti) između ugovornih strana vezanih uz stjecanje građe.

Ugovor o stjecanju građe (o otkupu, o darovanju, o zamjeni i sl.) sklapa ravnatelj Muzeja u pisanom obliku, poštujući pravila i odredbe Zakona o muzejima, Zakona o obveznim odnosima i drugih posebnih propisa.

Ravnateljica

Nikolina Radić Štivić, dipl. ing. arh.

Broj: 1-09-05-2/20